

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8525/2022
18.01.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље Социјалистичке партије Србије, чији је пуномоћник Ивица Р. Чолак, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, Одељење у Нишу, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 468/22 од 17.03.2022. године, у седници одржаној 18.01.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 468/22 од 17.03.2022. године и пресуда Вишег суда у Пироту П 18/20 од 26.11.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пироту П 18/20 од 26.11.2021. године, ставом првим, другим и трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и утврђено да је тужиља титулар права својине на згради бр. 1 у ул. Десанке Максимовић бр. 31 у Димитровграду, која носи назив зграда пословних услуга, на к.п. бр. .. КО Димитровград, уписаној у лист непокретности бр. .. КО Димитровград са 11/20 дела и да је тужиља титулар права коришћења на земљишту на коме се налази зграда бр. 1 у ул. Десанке Максимовић бр. 31 у Димитровграду, која носи назив зграда пословних услуга, на к.п. бр. .. КО Димитровград, уписаној у лист непокретности бр. .. КО Димитровград са 11/20 дела, што је тужена дужна да призна и трпи. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка плати 390.600,00 динара са затезном каматом према Закону о затезној камати почев од дана извршности одлуке о трошковима поступка до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 468/22 од 17.03.2022. године, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужиља је доставила одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20) Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између Општине Димитровград и Општинског комитета СКС у Димитровграду, закључен је уговор о размени зграда који је оверен пред Општинским судом у Димитровграду 31.12.1966. године. Према члану 1 овог уговора, Општина Димитровград је разменила своју пословну зграду од тврдог материјала у Улици Христа Смирненског бр. 2 у Димитровграду (садашња Улица Десанке Максимовић) – предметну зграду за пословну зграду Општинског комитета СКС у Димитровграду, која се налази у Улици Лоле Рибара бр. 2 у Димитровграду. Након закључења уговора о размени непокретности, СКС је ступио у државину предметне зграде и у току 1979. године је реновирао и доградио сопственим средствима. Тужила је у државини предметних непокретности.

Из уверења о кретању парцела од 08.09.2020. године, утврђено је да је кп. бр. .. КО Димитровград по култури земљиште под зградом површине 120 м² и земљишта уз зграду површине 1151 м² у катастру земљишта била уписана у поседовном листу број 1921 као сувласничка и то: 11/20 Република Србија, корисник Државна заједница Србија и Црна Гора и 9/20 Република Србија, корисник Општинско веће Савеза Синдиката Димитровград. Општинско веће Савеза Синдиката уписано је на основу уговора о преносу права коришћења и располагања на непокретностима од 22.11.1983. године, закљученог између Општинског комитета СКС у Димитровграду и Општинског већа Савеза Синдиката у Димитровграду. Приликом устројавања катастра непокретности 2009. године, предметна парцела је уписана у листу непокретности број .. као сувласничка и то: 11/20 Република Србија, 9/20 Република Србија – корисник Општинско веће Савеза синдиката Димитровград. Објекат на предметној парцели је уписан као сувласнички са истим деловима, што је и задње стање уписа.

Из налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке следи да се објекат који је предмет спора налази у Димитровграду у Улици Десанке Максимовић бр. 1, на кп. бр. .. КО Димитровград, да је спратности По+П+2 и да је укупна корисна површина објекта 339,18 м², од чега СПС користи 185,22 м² или 84%, а Синдикат 53,97 м² или 16% корисне површине просторија.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле, применом члана 20, 21, 28. став 2. и 4. и 30. Закона о основама својинскоправних односа, са образложењем да је тужила по основу одржаја стекла право својине на предметној згради са 11/20 дела, са правом коришћења на градском грађевинском земљишту на коме се налази предметна зграда, јер је тужила била у савесној државини предметне зграде 20 година.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене исту одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду, са образложењем да је правилан закључак првостепеног суда да је правни претходник тужиле, Општински комитет СКС у Димитровграду, био савестан стицалац предметне зграде, јер је исту стекао теретним правним послом - уговором о размени, који је оверен од стране суда, те да је на тај

начин правни претходник тужиље стекао право коришћења на предметној згради на кп. бр. .. КО Димитровград, на законит начин и након тога у периоду од 1979. године до 1980. године сопственим средствима реконструисао и доградио предметну зграду и био све време у мирној и несметаној државини исте.

По оцени Врховног суда, закључак нижестепених судова се за сада не може прихватити као правилан, јер је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Правилан је закључак нижестепених судова да је СКС правни претходник тужиље. Наиме, Републичка конференција ССРН је 05.07.1990. године донела одлуку број 1050/1, а иста одлука донета је 12.07.1990. године на Дванаестом ванредном конгресу СКС под бр.1588, о уједињењу ССНС и СКС и оснивању Социјалистичке партије Србије. Према члану 3. наведене одлуке сва права и обавеза Савеза комуниста Србије пренета су на Социјалистичку партију Србије, а сва имовина (покретна, непокретна и финансијска средства) СКС постаје имовина СПС. СПС са седиштем у Београду уписана је у регистар Политичких странака на рег. броју 22, као и у регистар Политичких организација 27.07.1990. године, и има статус јединственог правног лица, а да је имовина СПС једина и јединствена.

У овом случају имају се применити одредбе Закона о финансирању политичких странака („Службени лист СРЈ“ број 73/2000), јер се овим законом уређују услови и начин стицања средстава за редован рад политичких странака. Одредбом члана 13. став 1. овог Закона прописано је да је имовина која је била на управљању, коришћењу и располагању Савеза комуниста Југославије, Социјалистичког савеза радног народа Југославије и Савеза социјалистичке омладине Југославије, а коју су чинили објекти, пословни простор, опрема, канцеларијски намештај и слично, својина Савезне Републике Југославије. Одредбом члана 14. истог закона прописано је да су одлуке, уговори и други акти којима су непокретности, на којима су право коришћења, односно располагања имале друштвено-политичке организације из члана 13. став 1. овог закона и које су служиле за обављање делатности тих организација, пренете на друга правна или физичка лица после њиховог престанка или којима је право коришћења, односно располагања пренето на политичке странке, удружења грађана или друштвене организације настале преображајем, спајањем или припајањем друштвено-политичких организација, или којима су на друга правна или физичка лица пренете са дејством у моменту престанка рада друштвено-политичких организација, ништави (став 1.), да Савезна Република Југославија има право да захтева брисање права својине или другог стварног права стеченог супротно ставу 1. овог члана и предају непокретности на којима су право коришћења, односно располагања имале ове савезне друштвено-политичке организације (став 2.), а да се применом одредбе става 2 овог члана не може дирати у права која су стекли савесни стицаоци и трећа савесна лица (став 3.).

Сагласно напред цитираним одредбама Закона о финансирању политичких странака, за одлуку о тужбеном захтеву тужиље неопходно је било утврдити да ли је предметна зграда била на управљању, коришћењу и располагању Савезу комуниста Југославије или ју је правни претходник тужиље стекао теретним правним послом и реконструкцијом и доградњом, односно да је био савестан стицалац. Наиме, између правног претходника тужиље (Општинског комитета СКС у Димитровграду) и Општине Димитровград закључен је уговор о размени зграда који је оверен пред

Општинским судом у Димитровграду 31.12.1966. године, према ком уговору је Општина Димитровград разменила своју пословну зграду од тврдог материјала – предметну зграду, у Улици Христа Смирненског бр. 2 у Димитровграду (садашња Улица Десанке Максимовић) за пословну зграду Општинског комитета СКС у Димитровграду, која се налази у Улици Лоле Рибара бр. 2 у Димитровграду. Уговором о размени сваки уговарач се обавезује према свом сауговарачу да пренесе на њега својину неке ствари и да му у ту сврху преда, а предмет размене могу бити и друга преносива права. Законом о промету земљишта и зграда („Службени лист СФРЈ“, број 43/65), који се примењивао у време извршене размене, чланом 4. став 1. прописано је да радне организације и друштвено-политичке заједнице могу правним послом уз накнаду под условима одређеним у овом закону, дизати зграде, без обзира у чијој су својини, и стицати земљишта од грађана и грађанских правних лица, а ставом 2, да радне организације и друштвено – политичке заједнице могу правним послом без накнаде стицати земљиште и зграде које су у промету. Имајући у виду напред наведено и да предмет размене могу бити и друга преносива права, па како су се правним послом уз накнаду и без накнаде могла стицати земљишта и зграде у време када је извршена размена непокретности правног претходника тужиље и Општине Димитровград, то је остало неутврђено да ли је правни претходник тужиље предметну зграду стекао теретним правним послом или је предмет размене било неко друго право. Осим тога, с обзиром да тужиља тврди да је њен правни претходник стекао право својине на предметној згради теретним правним послом, а након тога извршио реконструкцију и доградњу предметне зграде, а имајући у виду да из података катастра непокретности следи да је предметна непокретност – објекат који има одобрење за изградњу, а нема одобрење за употребу, то је стим у вези било потребно утврдити коме је издато одобрење за изградњу предметне зграде.

Имајући у виду напред наведено, па како није утврђено да ли се ради о стицању предметне непокретности теретним правним послом, реконструкцијом и доградњом, на основу правила имовинског права и члана 14. став 3. Закона о финансирању политичких странака или то овде није био случај, то се за сада не може прихватити као правилан закључак нижестепених судова да је тужиља власник, односно корисник предметних непокретности.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци. Укинута је и одлука о трошковима поступка, с обзиром да иста зависи од одлуке о главној ствари.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити наведене пропусте, оценити битне чињенице од значаја за правилну примену материјалног права на које је указано овим решењем и донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**